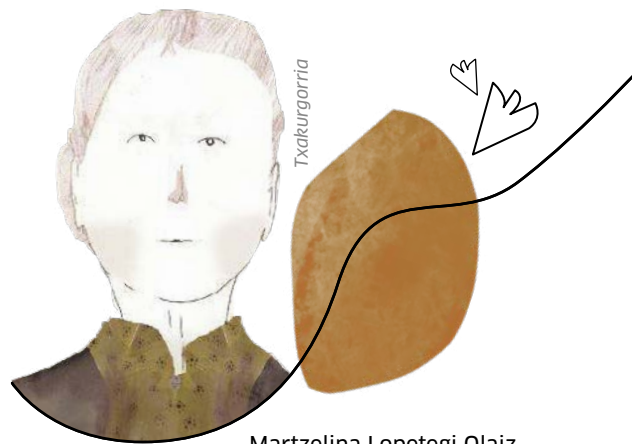

AMERIKANOA TA NESKATXA

Doinua: Aita Jainkoak egin banindu
Neurria: Zortziko handia (hg). Lau puntuko handia (ip)
Testuaren iturria: Antonio Zavala. 1974.
Oiertzungo beste lau bertsolari. Auspoa. 120 or.

Martzelina Lopetegi Olaiz
(1864-1930 Oíartzun,
Gipuzkoa), Antonio Zavala
ikerlariaren ustez.

Amerikan aberastutako gizon bati Oíartzungo Galtzareta baserriko neska gaztea gustatzen zitzaion. Garai hartako moldetan, emakumearekin berarekin hitz egin aurretik, lehenik gurasoekin egin zuen “esposatzeko” tratua. Joan da gero emakumearengana; berekin ezkondu nahi zuela, hitzez esaten ausartzen ez, eta bertsotan azaldu zion.

Antonio Zavala ikerlariak jaso zizkion bertso hauek Jose Manuel Lekuona “Lexoti” bertsolariari (1925-2006 Oíartzun). “Lexoti”k ez zekien bertsoak nork eginak ziren, baina “neskatxa” Galtzareta baserrikoa zela zion; Galtzaretan, ezkondu aurretik gizonekin bertsotan noiznahi aritzen zena, Martzelina Lopetegi zen; Antonio Zavalaren ustez, Martzelina izango zen bertso hauetako “neskatxa”. “Amerikanoa” nor zen, auskalo...

Amerikanoa

- 1 Zure aita ta amak eta nik
hitzez tratatu **genduan**
ahal baldin bazan esposatzeko
biok aurtengo **neguan**
oraintxe laixter esan behauzu
zer dadukazun **goguan**;
bazenakizu ni zuretzako
zer gauza ona **naguan**!

Neskatxa

- 2 Zu gauza ona baldin bazaude
munduan ez da **txarrikan**
badirudizu gaur bertan irten
zerala **infernutikan**
nahiagatikan ez dezu entzungo
nigatik **baiezkorikan**
ez zait gustatzen zu bezelako
mutilzahar **itxusirikan**.

Amerikanoa

- 3 Ez al diozu begiratutzen
nere **poltsa-diruari**?
Hortatik sobra dabilkigunak
gauza daukagu **ugari**.
Ez al dituzu ikusi izandu
herrian zenbat **dendari**
jatekorikan eman nahi ezik
dirurik ez **duenari**?

Neskatxa

- 4 Horrelakorik ez det aditu
jaiotzetik **oraindaino**
nere negarra zabalduko da
Amerikatik **hauntzaino**
zuk izan arren urre ta zilar
zerorri **estaltzeraino**
nik nahiago det neskazahar bizi
zurekin ezkondu **baino**.

